

PATVIRTINTA
 Vilniaus lopšelio-darželio „Varpelis“ direktoriaus
 2018 m. spalio 18 d.
 įsakymu Nr. V-72

**VILNIAUS LOPŠELIO-DARŽELIO „VARPELIS“
 2019-2021 M. SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS PROGRAMA**

Smurto ir patyčių prevencijos, intervencijos priemonių plano tikslas – organizuoti, įgyvendinti ir tobulinti darželyje smurto prevencijos priemones, padedančias kurti saugią ir draugišką aplinką darželyje.

UŽDAVINIAI:

1. Sudaryti sąlygas bendruomenės nariams jaustis saugiams, sveikiems, palaikomiems, priklausantiems bendruomenei ir atsakingiems už ją.
2. Padėti vaikams išsiugdyti nuostatą, kad smurtas ir patyčios yra netoleruotinas reiškinys.
3. Sistemingai skatinti tinkamą, pozityvų ir tolerantišką elgesį, orientuotą į vaikų emocinės ir socialinės kompetencijos ugdymą ir puoselėjimą.
4. Įtraukti visus bendruomenės narius, socialinius partnerius, į aktyvią veiklą, formuojant saugios ir sveikos gyvensenos įgūdžius.

Veiklos aprašymas	Laukiami rezultatai
Darbas su pedagogais ir kitais bendruomenės nariais	
Pedagogų, specialistų ir kitų bendruomenės narių kvalifikacijos tobulinimas – smurto ir patyčių prevencijos, pozityvios ugdymo (-si) aplinkos kūrimo, elgesio politikos klausimais (seminarai, paskaitos, mokymai, diskusijos ir kt.).	Visi įstaigos darbuotojai mokės atpažinti įvairias smurto rūšis, bendradarbiaus kurdami nuoseklią elgesio kultūrą
Informacijos pateikimas apie tinkamą reagavimą į patyčias ir smurtą prieš vaikus, šių smurto formų atpažinimą bei krizinių situacijų valdymo tvarką.	
Elgesio, kuris dar nėra įvardijamas patyčiomis, atpažinimas ir stabdymas.	
Palankios asmenybės augimui ugdymo (-si) aplinkos, pozityvių, tarpusavio pagarba ir pasitikėjimu, bendromis vertybėmis grįstų santykių kūrimas.	Bendruomeniškumo, jausmo būti priimtam stiprinimas
Praktinių užsiėmimų apie savęs, savo jausmų pažinimą, pagalbos sau, „streso“, „perdegimo sindromo“ ir kitomis temomis organizavimas.	Stiprinami pedagogų ir kitų įstaigos darbuotojų vidiniai resursai
Darbas su tėvais	
Seminarų ir grupinių užsiėmimų, remiantis pozityvios tėvystės programos gairėmis, organizavimas. Paskaitos, individualios konsultacijos bei šviečiamoji veikla, skatinanti tėvų požiūrio pokyčius į smurtą ir patyčias.	Stiprinami teigiami tėvystės įgūdžiai
Tėvų supažindinimas su informacija apie patyčių ir kitų smurto rūšių atpažinimą bei tinkamą reagavimą konfliktinėse situacijose.	Skatinama teigiama suaugusiųjų nuostata netinkamai besielgiančių vaikų atžvilgiu

Tėvų aktyvaus įsitraukimo skatinimas: kuriant saugią ugdymo aplinką, įtraukiant juos į priemonių planavimą ir įgyvendinimą, kitas veiklas.	Tėvai įsitrauks į bendradarbiavimą kuriant saugią ugdymo įstaigos aplinką
Darbas su ugdytiniais	
Nuoseklus vaikų savęs pažinimo, problemų ir konfliktų sprendimo, pykčio valdymo, bendravimo įgūdžių ugdymas.	Vaikai gebės įvardinti savo bei aplinkinių jausmus, gerins tarpusavio bendravimo įgūdžius, stengsis, kad visi jaustųsi priimtini bei saugūs
Savo ir kito jausmų atpažinimo, supratimo bei įvardijimo ugdymas. Tinkamų būdų savo norams, poreikiams ir jausmams reikšti skatinimas.	Vaikai mokysis tinkamai reikšti savo jausmus, poreikius bei norus
Susitarimas dėl elgesio taisyklių, kuriomis apibrėžiamas tiek pozityvus/ laukiamas, tiek draudžiamas/ nepageidaujamas ugdytinių elgesys. Tinkamo elgesio skatinimo, motyvavimo už pozityvų elgesį priemonių ir būdų numatymas. Bendruomenės narių supažindinimas su apibrėžtomis elgesio normomis.	Kiekvienas įstaigos darbuotojas vadovausis tomis pačiomis ugdytinių elgesio taisyklėmis bei natūraliai reaguodamas stiprins pozityvų elgesį
Teigiama, tinkamo vaiko ir vaikų tarpusavio elgesio skatinimas bei stiprinimas.	Aiškiai apibrėžiama, koks elgesys yra pagarbus, nepagarbus
Pozityvaus požiūrio į vyraujančius tarp mūsų skirtumus pateikimas.	Vaikai gebės pamatyti skirtumų bei panašumų tarp mūsų privalumus
Tarptautinės programos „Kimochis“ įgyvendinimas.	Emocinių-socialinių įgūdžių ugdymas
Supažindinimas su „Penkių pirštų“ taisykle. Pokalbiai apie tai, kur vaikai galėtų kreiptis ir sulaukti pagalbos, jei patirtų vieną ar kitą netinkamą elgesį su savimi.	Vaikai žinos, kaip reaguoti konfliktinėse situacijose, kur galėtų kreiptis pagalbos
Vaikų, kaip aktyvių patyčių prevencijos dalyvių, įtraukimas kuriant bei nustatant kartu elgesio taisykles.	Vaikai mokės identifikuoti problemines situacijas, jausis atsakingi už priimtino elgesio laikymąsi
Bendradarbiavimo, komandinio darbo bei empatiško elgesio skatinimas analizuojant socialines situacijas.	Didesniu bendradarbiaujančiu elgesiu pasižymintys vaikai bus labiau linkę priimti ir įtraukti į savo veiklas ir kitus vaikus
Vaikų, įgalinimas iš patyčių stebėtojų tapti aktyviais veikėjais jas stabdant. Vystomi problemų sprendimo bei pasitikėjimo savimi įgūdžiai, padedantys vaikams užstoti bendraamžius bei jaustis saugesniems.	Ugdytiniai labiau pasitikės savimi, užstodami skriaudą patiriančius bendraamžius ar pranešdami apie smurtines situacijas suaugusiesiems. Vaikai, kurie išmoksta konstruktyvių problemų sprendimų būdų, mokės suteikti pagalbą patyčias patiriantiems bendraamžiais naudodami neagresyvius ir efektyvius būdus. Teigiama, kad vienas iš efektyviausių būdų sustabdyti patyčias – įtraukti stebinčiuosius – vaikus, kurie nėra tiesiogiai į jas įsitraukę, bet galintys jas sustabdyti realiu laiku.

Vaiko emocinė raida				
0-3	3-4	4-5	5-6	Brandesniems
<p>Naudoja emocijų raiškos žodelius; Mokosi dalintis daiktais; Parodo užuojautą; Mokosi atsižvelgti į kitų jausmus ir poreikius;</p>	<p>Įvardija pagrindines emocijas; Gali atskirti liūdnius ir linksmus žmones nuotraukose; Gali dalintis ir išlaukti savo eilės; Mokosi tinkamai reguliuoti savo emocijas, spręsti konfliktus; Geba pagosti kitą; Laikosi paprastų žaidimų taisyklių</p>	<p>Supranta sudėtingesnes emocijas: pasididžiavimas, gėda, kaltė; Mokosi suprasti kitų jausmus, sąmoningai bendrauti ir susitvarkyti su sudėtingesnėmis situacijomis; Atkiria vis daugiau jausmų;</p>	<p>Gali įvardinti savo emocija ir pasakyti jų priežastis; Moka bendradarbiauti; Geba tinkamai išreikšti neigiamus jausmus; Geba formuoti gerus santykius su bendraamžiais; Atpažįsta, atskiria, koks elgesys gali žėisti kitus; Atpažįsta patyčias, mokosi tinkamai jose apsiginti, jas stabdyti, kreiptis pagalbos.</p>	<p>Mokosi vertinti įvykius iš kito asmens perspektyvos; Tolerantiškai bendrauja su bendraamžiais; Atpažįsta ir įvardija savo ir kitų emocijas, bando į juos atsiliepti (pagosti, užjausti, susitaikyti, atsižvelgti į kito norus)</p>

Numatomos veiklos
<ul style="list-style-type: none"> • Modeliuojamos situacijos, kurios padės vaikams atpažinti tinkamą ir netinkamą elgesį, savo ir kitų emocijas, jausmus išgyvenimus. • Pasitelkiami vaidmeniniai žaidimai, kurie padės praktiškai išbandyti bei praktikuoti tinkamus problemų sprendimo būdus. • Naudojami paveikslėliai, filmukai, istorijos, pasakos, kurie atskleistų daugelį būdų, kaip vaikai bei suaugę gali spręsti iškilusius socialinius iššūkius, rūpintis savo bei kitų jausmais, padėti vienas kitam. • Gerų darbų projektai. • Pasitelkiami diskusijos, refleksijos, aktyvaus dalyvavimo metodai.